

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 – 15 เมษายน 2549

(Outbreak Verification Summary, 15 th Week, Apr 9 - 15, 2006)

เรียบเรียงโดย สุชาดา จันทสิทธิ์กร กมลชนก เทพสิทธิ์า

กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

✉ meow@health.moph.go.th

ข่าวการระบาดในต่างประเทศ

ในสัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 – 15 เมษายน 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 อาหารเป็นพิษ พบผู้ป่วยรวม 42 ราย ที่จังหวัดอุทัยธานีและขอนแก่น

จังหวัดอุทัยธานี พบผู้ป่วยรวม 8 ราย (Attack Rate ร้อยละ 29.63)

พบสามเณร 6 ราย อายุ 10 – 15 ปี พระสงฆ์ 2 ราย อายุ 24 ปี และ 36 ปี อยู่ที่วัดแห่งหนึ่งในตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี เริ่มป่วยระหว่างเวลา 14.00 น. - 22.00 น. ของวันที่ 8 เมษายน 2549 ทุกรายมีอาการท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน และปวดท้อง บางรายมีไข้ร่วมด้วย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานี ในวันเดียวกัน เป็นผู้ป่วยนอก 1 ราย ผู้ป่วยใน 7 ราย ทำ Rectal Swab ผู้ป่วยทุกราย ส่งตรวจหาเชื้อก่อโรคที่โรงพยาบาลอุทัยธานี พบเชื้อ *Plesiomonas shigelloides* 1 ราย หลังได้รับการรักษา ทุกรายอาการทุเลา

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของจังหวัดอุทัยธานี และโรงพยาบาลอุทัยธานี ออกสอบสวนและควบคุมโรค ระหว่างวันที่ 9 – 10 เมษายน 2549 พบว่า วัดแห่งนี้มีพระสงฆ์ 12 รูป สามเณรบวชภาคฤดูร้อน 15 รูป ปกติพระสงฆ์และสามเณรจะฉันอาหารที่ชาวบ้านนำมาใส่บาตรหรือนำมาทำบุญ ซึ่งในแต่ละมื้อจะมีอาหารหลากหลายชนิด ในวันที่ 8 เมษายน 2549 มีชาวบ้านนำกุ้งแห้งและปูหนึ่งจำนวนมาก มาถวายเป็นอาหารเพล เนื่องจากเป็นอาหารที่ไม่ค่อยได้ฉัน ทุกรูปจึงฉันจนหมด หลังจากนั้นประมาณ 3 – 11 ชั่วโมง มีพระสงฆ์และสามเณรทยอยป่วยรวม 8 ราย ไม่สามารถเก็บตัวอย่างอาหารส่งตรวจหาเชื้อก่อโรค รวมทั้งไม่ทราบผู้ที่นำกุ้งและปูหนึ่งมาถวาย จากการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ไม่พบผู้ป่วยรายอื่นในชุมชน

จากการสอบสวนโรค คาดว่ากุ้งและปูหนึ่งน่าจะเป็นสาเหตุของการป่วยในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นอาหารที่พระสงฆ์และสามเณรทุกรูปฉันเป็นจำนวนมาก ส่วนเชื้อที่เป็นสาเหตุไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีตัวอย่างอาหาร และไม่สามารถเก็บตัวอย่างจากผู้สัมผัสอาหารและผู้ประกอบอาหารดังกล่าว ส่งตรวจหาเชื้อก่อโรคทางห้องปฏิบัติการ ตลอดจนไม่สามารถหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงทางระบาดวิทยาระหว่างเชื้อ *Plesiomonas shigelloides* ที่พบจากการเพาะเชื้อ จาก Rectal Swab ของผู้ป่วยรายดังกล่าวกับการป่วยในครั้งนี้

Plesiomonas shigelloides เป็นเชื้อแบคทีเรียชนิด Gram-Negative มีรูปร่างเป็นแท่ง ซึ่งปกติพบได้ในน้ำธรรมชาติ ปลา สัตว์น้ำ (Shellfish) จำพวกปู หอยและกุ้ง และสัตว์จำพวกวัว ควาย แพะ หมู แมว สุนัข ลิง นก แร้ง งู และคางคก คนมักจะได้รับเชื้อชนิดนี้จากการดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อนี้เข้าไป หลังจากเชื้อฟักตัวอยู่ในคนประมาณ 20 – 24 ชั่วโมง จะทำให้เกิดอาการไข้ หนาวสั่น ปวดท้อง คลื่นไส้ ท้องเสีย และอาเจียน ซึ่งมักจะมีอาการไม่รุนแรง บางรายติดเชื้อโดยไม่มีอาการป่วย

จังหวัดขอนแก่น พบผู้ป่วยรวม 34 ราย (Attack Rate ร้อยละ 45.3)

ในช่วงเช้าของวันที่ 6 เมษายน 2549 หมู่ 11 บ้านนาเจริญ ตำบลนาจาน อำเภอสีชมพู จัดงานทำบุญงานศพ และได้ทำข้าวเหนียวหนึ่ง แ่งไก่ใส่ผัก แ่งไก่ใส่หน่อไม้ หมูทอด ผักลวกจิ้ม น้ำพริกแจ่ว และขนมหวานสาकुแดงไทยใส่กะทิ เลี้ยงพระและแขกที่มาร่วมงานประมาณ 120 คน ระหว่างเวลา 12.00 น. ของวันที่ 6 เมษายน 2549 ถึงเวลา 04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น มีชาวบ้านทยอยป่วยด้วยอาการถ่ายเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน บางรายมีอาการปวดท้องแบบบิดร่วมด้วย เข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยบ้านนาจาน รวม 12 ราย หลังได้รับการรักษาทุกรายอาการทุเลา

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของโรงพยาบาลสีชมพูได้สอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ พบว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงในงานบุญดังกล่าวมีแม่ครัวรวม 17 คน ช่วยกันเตรียมในเย็นวันที่ 5 เมษายน 2549 นำของสดแช่ตู้เย็น และเริ่มปรุงอาหารเวลาประมาณ 04.00 – 05.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เลี้ยงพระช่วง 07.00 - 08.00 น. เนื่องจากบ้านงานมีฐานะไม่ค่อยดี แขกที่มาร่วมงานจึงรับประทานอาหารเพียงเล็กน้อย บางรายนำไปส่งกลับมารับประทานที่บ้าน จากการสอบถามผู้มาร่วมงานและรับประทานอาหารอย่างน้อย 1 ชนิด รวม 75 คน พบผู้มีอาการป่วย 34 ราย ทำ Rectal Swab ผู้ป่วย 12 ราย แม่ครัว 3 ราย เก็บตัวอย่างน้ำดื่มในโอ่ง 2 ตัวอย่าง และเก็บตัวอย่างขนมหวานสาकुแดงไทยใส่น้ำกะทิที่เหลือในตู้เย็น ส่งตรวจหาเชื้อก่อโรคที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ขอนแก่น ยังไม่ทราบผล

1.2 โรคไอลรอน 77 ราย จังหวัดน่าน

พบการระบาดเกิดขึ้นในบ้านขุนน้ำจระ หมู่ 5 ตำบลคงพญา อำเภอบ่อเกลือ มีผู้ป่วย 77 ราย อายุระหว่าง 4 เดือน – 80 ปี รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2549 ทุกรายมีอาการไอเป็นชุด ๆ ติดต่อกันเกิน 2 สัปดาห์ และมีน้ำมูกไหล เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบ่อเกลือ 1 ราย ที่เหลือเป็นผู้ป่วยที่พบในหมู่บ้าน ได้ทำการเก็บตัวอย่างจากโพรงจมูกผู้ป่วย 2 ราย ส่งตรวจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่า ให้ผลบวกทั้งหมด ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านและอำเภอบ่อเกลือได้ดำเนินการสำรวจประชากรในพื้นที่ที่เกิดโรคจำนวนทั้งสิ้น 203 คน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม ติดตามเฝ้าระวังโรคในชุมชนข้างเคียง

เนื่องจากมีผู้ป่วยเพียง 1 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนอีก 76 ราย เป็นผู้ป่วยที่พบจากการสอบสวนโรคในวันที่ 17 – 18 เมษายน 2549 จึงนับว่าเป็นความร่วมมือของเครือข่ายที่เข้มแข็งในการรายงานผู้ป่วยเพื่อเตือนภัยในพื้นที่

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 การระบาดของโรค Chikungunya ประเทศอินเดีย

จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2549 มีรายงานผู้ป่วยรวม 25,754 ราย จากเมือง Anantapur, Kurnool, Kadapa, Chittoor, Nalgonda, Prakasam, Guntur และ Hyderabad ในจำนวนนี้เสียชีวิต 3 ราย

มีรายงานเพิ่มเติมว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้ ทางกรมได้เก็บตัวอย่างเลือดประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดข้างต้นไม่ทราบจำนวน ส่งตรวจยืนยันที่ National Institute of Virology เมือง Pune พบเชื้อ Chikungunya 139 ตัวอย่าง เชื้อ Dengue 6 ตัวอย่าง และพบเชื้อทั้ง 2 ชนิดใน 15 ตัวอย่าง

2.2 สถานการณ์โรค Dengue Fever ประเทศเวียดนาม

ในช่วง 3 เดือนแรกของปีนี้ มีรายงานการป่วยรวม 8,000 ราย ซึ่งสูงกว่าปีที่แล้วในช่วงเวลาเดียวกัน ประมาณร้อยละ 20 ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 4 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ซึ่งประชาชนนิยมกักเก็บน้ำไว้ในภาชนะสำหรับใช้ภายในครอบครัว ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ทางกรมได้ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนรักษาความสะอาดบริเวณรอบ ๆ บ้าน รวมทั้งหมั่นทำความสะอาดภาชนะบรรจุน้ำ และกำจัดยุงลายตัวแก่และลูกน้ำยุงลาย

สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9 – 15 เมษายน 2549

บทพื้นวิชา

รายงานโดย สดาร์ตน์ ผาตินาวิน

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักระบาดวิทยา

✉ ladarat@health.moph.go.th

สถานการณ์โรคเร่งด่วนสัปดาห์ที่ 15 จากข้อมูลที่ได้รับรายงาน พบการระบาดของโรคไิกกรนจากจังหวัดน่านมีผู้ป่วยถึง 77 ราย ทีม SRRT ของจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนโรค (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมในสรุปการตรวจสอบข่าวการระบาด) นอกจากนี้ยังพบโรคที่ต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อควบคุมโรคและป้องกันการระบาด ได้แก่ ไข้กาฬหลังแอ่น 1 รายที่จังหวัดสงขลา ปอดอักเสบที่นอนรักษาในโรงพยาบาลและเสียชีวิต 2 ราย จากจังหวัดน่าน และกำแพงเพชร เลปโตสไปโรซิสเสียชีวิต 1 รายที่จังหวัดยะลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามผลการสอบสวนและควบคุมโรค สำนักระบาดวิทยาขอขอบคุณหน่วยงานเครือข่ายทุกแห่งที่ให้ความร่วมมือในการส่งรายงานผู้ป่วยที่เป็นปัจจุบันทุกสัปดาห์ ซึ่งจะทำให้สามารถตรวจพบการระบาด แจ้งเตือน และดำเนินการควบคุมป้องกันได้อย่างทันทั่วถึง

หากท่านต้องการรายงานที่ ก้าวทันต่อเหตุการณ์
มีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรค

รวดเร็ว ทันใจ ครอบคลุมข้อมูล

โปรดแจ้ง ชื่อ นามสกุล สถานที่ทำงาน

พร้อม E-mail ที่จะจัดส่ง ไปยัง

sirirak@health.moph.go.th

รายงานด่วน ฉบับนี้ จะส่งให้ทุกท่านทุกวันศุกร์

“ ไม่เสียค่าใช้จ่าย ”